

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

ÁRULÉSI ÁRAI:
 Helyben negyedévre . . . 3 korona.
 Egészévre . . . . . 12 " "
 Vidéken: negyedévre . . . 5 " "
 Egészévre . . . . . 20 " "

László József
 laptulajdonos.

Szentmiklósi József
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon: 275
 Kéziratok nem adódnak vissza.

Jobb idők.

Debreczen, július 23.

Évek óta, de különösen amióta az építkezési válság kitörésével az általános viszonyok hirtelen rombadőltek gyönyörködhettünk benne, mint ülnek össze különböző tényezők és mint határozzák el, hogy a kis emberen, az iparoson, a tanítón, a tisztviselőkn, a nagy pangáson stb. az állam segítsen. Az állam pedig megható nyájassággal fogadott és mosolygott, de mindenestre ígért.

Igért néha sokat, néha keveset, de mindig ígért.

Mikor a munka hiánya miatt az ipartelepek elbocsátották a munkásaikat, mikor az éhezők és kivándorlók száma rohamosan felszökött, a népboldogítók minden válfaja az államhoz fordult és inségmunkát, beruházásokat kért az államtól.

Az állam pedig ígért! Őszszel — a tavalyi rossz termés után — nagy garral hirdették, hogy az osztrák szomszéd mintájára mi is építünk nagy esaternahálózatot, vízi- és szárazutakat, jön a nagy beruházási kölcson és lesz munka bőven. Télen már összezsugorodott a nagy

beruházási tervezet s mire eljött a tavasz, a kormány egy ibolya szerénységével hétszáz ezer koronát kért, kapott és adott beruházási célokra.

Ezt eredményezték a kongresszusok, küldöttségek, szónoklatok és egyéb, a közjó istápolására való mozgalmak.

Öt éven át rossz termés sujtotta Magyarországot s ez az öt év nehéz megpróbáltatásnak tette ki a kenyérkeresetre utalt osztályok minden ágát, minden tagját. Láttuk, miként egyesítette a közös nyomor, a létért való keserves küzdelem az ádáz versenytársakat, mint tömörültek egyes osztályok, hogy az összetartás nyújtotta erővel kérjenek, követeljenek sorsuk javítására irányuló intézkedéseket. — Láttuk azután azt is miként vesznek el a miniszteri előszobák neszfogó szőnyegein.

Az állam szedte nyugodtan tovább a magas adókat, gyűjtötte halomra a pénzeket, de rideg magatartást tanusított minden anyagi követeléssel szemben.

Az Uristen azonban ez egyszer tényleg megsegítette az országot és ha a jó termés nem is fogja egy varázsütésre megváltoztatni a hely-

zetet, annyi bizonyos, hogy a jövő évben a kereseti viszonyok minden ágban sokkal kedvezőbben fognak alakulni, mint a lefolyt években.

A jobb időkben azonban nem szabad megfeledkeznünk, a múlt nagy bajairól és az előreláthatóan kedvezőbb viszonyok között kell gondoskodnunk, erősödnünk, izmosodnunk a jövő csapásai ellen. Bőven volt alkalmunk tapasztalni, hogy az országban minden kereseti ág önmagára van utalva és még a legnagyobb szükség esetén sem számíthat sem egymás, sem a kormány támogatására.

A lefolyt inséges esztendőkből le kellene szűrnie minden kereseti ágnak ezt a tapasztalatot, hogy: segíts önmagadon.

A lefolyt idők kijózaníthattak mindenkit és a könnyű, fényűző, pazar életmód helyett szükséges takarékoskosságot parancsoltak a rossz viszonyok.

A ki a lefolyt évek küzdelmeiben el nem perült az adósságok tengerében és ha keserves takarékoskosság, sőt rélkülözés árán is, teljes erkölcsi épségben élte keresztül a tengőtés éveit, most megkönnyebbülve sóhajthat föl, mert a

A „Szabadság“ tárczája.

A bosszu.

Írta: Harmat Lujza.

A nap épen nyugóra szált, a vadgalamb bugása, fülemüle danája szólalt meg a berekben, mikor a legény hazatért. Be sem ment a malomba, ma nem volt kedve dolgozni. Leült a Nyárad partra s hallgatta a víz sajátságos zsongását, a mint a kavicsos ágyon tova szaladva zümmögött a leszálló éj esőndjébe.

Igy mult el a nyár, Ritkán találkoztak együtt a tánczban, vagy a Nyárad-partján ha vizért jött el Lidi, de azért tudták, hogy egymással lesznek s nincs a földnek annyi kincse, a miért odaadták volna azt az édes érzést, mely egész valójukat betölti, ha egymás közelében vannak . . .

Nyárra ősz jött s a legénynek be kellett rukkolni. Sirva kísérte ki az egész falu őket. Elől mentek a legények vá-

lasztottjaikkal, utánok a szülők, majd az atyafiság.

Nem titokban, mindenki szeme látára folyt a bucsuzás. Sok ígérettel édes csókkal váltak el egymástól, hiszen nincs abban semmi; hogy más is tudja, a mit ők éreznek, nincs abban semmi, hogy más is hallja a mit ők egymásnak ígérnek! . . .

— Megvársz?

Még egy csók, még egy ölelés, aztán elválnak hosszú időre.

Bokor Laczi csak most, hogy elvált kedvesétől, látja, hogy mennyire szereti.

Ha másé lenne, — szólt egy pajtásához, — megölném azt az embert.

— Hát Lidit?

— Rá nem tudnék kezét emelni soha! . . .

S öklével két nehéz könyecseppet törölt ki a szeméből. A lányok elhatározták hogy nem mennek tánczra, míg kedvesük vissza nem jön.

Talán akad vagy egy közöttük, a ki meg is tartja ezt az ígéretet? . . .

Hanem, hogy egy se lett halványabb, egy se lett soványabb, azt merem állítani. Legfeljebb a dal lett szomorubb,

mely ajkukról tovaszált az eltávozott felé . . .

— Izen nem első esett, hogy tilosban jár! — mondották, — csak még nem kapták rajta. De hát addig jár a korsó a kutra, míg nyaka törik. No hát most a gögös, allatomos embernek is majd ryaka szakadt! Rámegyén a kőháza s még úgy lehet a földje is . . .

Aztán látták bejárni az udvarba, majd az ispán ur nézett be hozzá elég sűrűn.

A dolog mind csak haladt, a kőház sem ment el, a földjei is meg voltak, csak az ispán járt mind gyakrabban Kallósékhöz.

A fonókban összedugták az asszonyok a fejüket és úgy suttozták;

— Már ki hitte volna! Olyan tisztességes leánynak látszott! A kezemet is tűzbe tettem volna érte!

— Egészen gyermek!

— Az ám! Az apja leánya. Lehetetlen látni előre.

— Szegény Bokor Laczi!!

És egy napon végigfutott az a hír

viszonyok javulásában, keresetképességének emelkedésében meg fogja lenni a becsületes nélkülözésekért, ha nem is fényes jutalmát, de mindenestre azt az erkölcsi élvezetet, melyet a nyugodt lelkiismeret a tisztességes munka után nyújt. A kit pedig nemcsak anyagilag, de erkölcsileg is megingattak a rossz kereseti viszonyok közepette átélt évek: most szálljon magába és siesen a kedvezőbb viszonyok között, szorgos munkával és erős takarékossággal pótolni a múlt hiányait, hogy a jobb gazdasági év erőgyűjtőjévé válják a nemzetnek, mely után új életre, új reményekkel keljen egy a takarékosság szükséges voltától áthatott nemzedék.

Rólunk, magyarokról mindenki csak azt tudja, hogy vendégszerető és lovagias nép vagyunk. Bármennyire büszkék is legyünk e kárnévre iparkodunk kellene demokratább polgáriabb erények felett rendelkezni.

Mert a vendégszeretet gazdag embernek való tulajdon, mi pedig szegények vagyunk, kiknek jobban illenék mindenekelőtt szorgalmasnak és — a mi fő — takarékosnak lenni.

Most, midőn egy remélhetőleg jobb kereseti év ebbé megyünk, nem szabad elfelednünk a múlt keserves küzdelmeit, a legmesszebb menő takarékossággal kellene megerősítenünk anyagi és ez által erkölcsi pozíciónkat s.

Az aratás javában folyik, szép idő kedvez a munkáknak és bizalom váltja fel a lelkekben a csüggedést. Használjuk jól okosan is-

ten áldását, hogy megerősödvé nézhessünk a bizonytalan jövő küzdelmei elé.

POLITIKAI HIREK.

Apponyi Albert gróf Budapesten. Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke tegnap reggel érkezett meg Budapestre és már a kora reggeli órákban, még 9 óra előtt megjelent a képviselőházban. Azonnal felkérte Andor Gyula elnöki tanácsost, hogy a képviselőházhoz idő közben érkezett ügyeket mutassa be. — Apponyi mintegy másfél óráig foglalkozott ez ügyekkel és megtette a szükséges intézkedéseket.

Az elébe terjesztett iratok legfontosabbika két kérvény, az egyik a esztádi Lenau Miklós szobor-bizottság meghívója a képviselőház számára. Ez az ünnepély augusztus 13-án lesz. A másik kérvényben Szilágyvármegye közönsége hívja meg az elnököt és a képviselőház tagjait Wesselényi Miklós szobrának szeptember 18-án tartandó leleplezési ünnepélyére.

Mínt hogy mind a két szobor-ünnepély a képviselőház szünetébe esik, ez uton hívja fel az elnök a képviselőket, hogy a szobor-ünnepélyeken részt vegyenek.

Itt jegyezzük meg, hogy különösen a Zilahon tartandó Wesselényi-ünnepélyen számos országgyűlési képviselő vesz részt.

Apponyi Albert gróf ezután Dessewffy Arisztid háznagyti titkárt fogadta, a ki többek között bemutatta az interparlamentáris konferencia bécsi csoportjának a meghívóját és munkarendjét.

A munkarend egyik pontja különösen érdekel minket magyarokat. Napi-

rendre van tűzve ugyanis a nemzetközi sajtószövetségről szóló jelentés is.

A sajtószövetség eszméjét tudvalevőleg Apponyi Albert gróf penditette még és az élénk viszhangot keltett az interparlamentáris konferencia tagjai között. Valószínű, hogy ennek érdekében Apponyi Albert gróf újból felszólal a bécsi konferencián.

Dessewffy titkár ezután bemutatta Apponyinak a képviselőház épületanyagának felbecsléséről szóló jegyzőkönyvet. A becslést Bobula János készítette és szerinte az épületanyagnak 186,304 kor. 62 fill. értéke van.

Ez alapon fogják megindítani az állam és a székesfőváros között az egyezségi tárgyalást a képviselőház átadására vonatkozólag.

Apponyi Albert gróf délután 3 órakor az új képviselőház helyiségeit tekintette meg. A Ház elnöke kijelentette fővárosi tudósítónk előtt, hogy a munkálatok rendben folynak és az épület képviselőházi része szeptemberben teljesen elkészül.

Apponyi este 6 órakor utazott vissza Eberhardra.

Az új vasuti miniszterium és az államvasutak újjászervezése. Egy könyomatos híradása szerint a kormányelnök a kereskedelmi miniszterium kettéosztása, illetve az új vasuti miniszterium felállítása iránt mindjárt az őszi ülészek elején fog előterjesztést tenni az országgyűlésnek. A vasuti miniszterium felállítása az államvasutak jelenlegi szervezetének teljes átalakítását teszi szükségessé. A jelenlegi üzletvezetőségeket meg fogják szüntetni és a mostani központi igazgatóságot porosz minta szerint öt kerületi igazgatóságra fogják osztani, Budapest, Kolozsvár, Miskolc, Temesvár és Győr vagy Pozsony székhelyvel.

Kivándorlási ügynökség Debreczenben.

Antwerpeni kalózok hálója.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 23.

Azok a lelketlen hiénák, akik csábos ígéretekkel csalják Amerikába a szegény népet, hogy azután kifosztogathassák áldozataikat tengerreszállás előtt, most Debreczenben akarnak ügynökséget létesíteni. Ez irányban tett kísérletük nem sikerült ugyan, de jó eleve figyelmeztetjük a hatóságot, hogy a debreczeni kivándorlási ügynökség tervét fojtsák el még csirájában, mivel nagyon valószínű, hogy az első kudarc után megkísérlik ezek a hiénák másodsor is, hogy ügynökséget fogjanak a hajduság székvárosában.

Tegnap ugyanis egy helybeli ismert ezég levelet kapott Antwerpenből, bizonyos P. Canon hajózási vállalkozótól. — A levél a ezéget helyi kivándorlási ügynöknek akarja megnyerni, olyanak, a ki utlevél nélkül — értsük meg

a fa'un, hogy Kallós Lidind mégérkezett a gólya . . .

Laczinak az öreg néneje mondta el a városban a szomorúságot.

Az erős legény úgy megrázkódott a hirtől, mint a nyárfa levele, a szél fujt rajta végig, aztán odarogyott a földre és zokogott keservesen.

— Megölöm! Megölöm! — ordított fel nagy fájdalomában — megölöm, aki az életemet megrontotta!

— Az ispán!

A legény azután az egész hátralevő idejét e gondolattal töltötte, hogy neki nagy számadása van az ispánnal.

Mikor kiszabadult, a leány felé sem nézett. Ha ott ment el a házuk előtt gyakran hallotta susogni azt az apró jószágot, melynek-életéért neki egy rettenetes számadást kell végeznie. Onmagát is elveszti vele, jól tudta, de meg kell lenni másként nem volna nyugodalma sem ezen sem a másvilágon.

Láttuk, hogy teljesítette a fogadását.

Nem sok vallatás kellett, a legény elmondott mindent őszintén. Szinte erővel rontotta magát, a mikor feltett számdékáról beszélt. Ha most nem, hát máskor tette volna meg, de hogy megtette volna, annyi bizonyos.

E vallomásra nagyon kevés volt az öt év. a mit reá mértek büntetésül.

Kallós uram ezalatt sokat betegeskedett s majdnem haldoklóban volt, mikor a legényt elitették. Kérve-kérte a bírákot, hogy engedjék meg, hogy a legény nyel beszéljen, e nélkül nem tud meghalni nyugodtan.

Megengedték és beszélt olyan dolgokat, hogy a legény erős feje majd megzavarodott bele.

Ő volt az oka mindennek. Alku szerint ment. Hogy megmentse becsületét, eladta leányát. Hiába kért, könyörgött Lidi, nem volt irgalom.

Megverte, bezárta . . . Ő maga eresztette be hozzá az ispánt. — Isten úgy legyen irgalmas hozzá! . . .

És öt év múltán, mikor kiszabadult a fogságból, a falusiak nem akartak hinni a fülöknek, mikor végig járta a hir az egész falut hogy Bokor Laczi elveszi Kallós Lidit.

— A gazdaságért veszi, — szölt egyik. — Nem a! Annyira szereti, hogy mindent megbocsátott, vagy tán nem is a leány az oka!

Ki tudja, melyiknek volt igaza? . . .

jól — utlevél nélkül toborzaná az utasokat Canon ur számára.

A levél megjelöli a províziót is; minden egyes felnőtt ember után kapna a szállító 16 koronát, gyermekek után 8 koronát. A levél németül van fogalmazva, de — és ez igen eredeti — a legtisztább magyarsággal utóiratban írja, hogy „kivánatra magyarul levelezhetünk”. A borítékja is feltűnően precízzen czimezve magyarul. Kétségtelenül kitűnik ezekből, hogy P. Canon ur vállalkozása a magyar kivándorlók számára külön magyar osztálylyal is el van látva s valószínűleg kifizetődik a czég ezen áldozata, különben nem tartana magyar ügyvitelt is.

A levél felszerelése pediglen áll egy a kivándorlók neveit tartalmazando gyűjtőívől, továbbá két piros czédulából. A piros czédulákon többek között ez a magyarra átfordított, német szöveg tűndöklik:

„Az antwerpeni állomásra való megérkezéskor ezt a lapot vagy a kézben tartásuk vagy a kalap mellé tűzzék fel s aztán hangosan kiáltásuk, Canon, a mire alkalmazottaim, a kik az állomáson a vonat megérkeztek a perronon lesznek, utasaimat megismerik és gondoskodhatnak arról, — hogy azok jó és olcsó vendéglőbe jussanak.”

A derék kivándorlási ügynökök! — Szinte elképzeljük, hogy a kivándoló honfitársunk torkaszakadtából orditozik utánuk az antwerpeni állomáson és hogy ezek segélyére rohannak. A derék kivándorlási ügynökök, a kik aztán kitűnően értenek ahhoz, hogy mikép kell a tapasztalatlan áldozatot megkopasztani, a melynek nemesak a tollát, — hanem a zsirját, a husát is lehántják a csontjairól.

A czég, melyhez az ajánlat érkezett, természetesen nem reagált Canon ur tisztességtelen ajánlatára, de mi történt volna, ha olyan emberek kapják, a kik kész örömmel elfogadják még az ilyen üzletet is? És ki tudja, hányan lehetnek szerte-széjjel az országban, a kik testtel-lelékkel esnek az ilyen jövedelmező foglalkozás után és csalják, — csábítják a delikvenseket a Canon ur halójába.

Félmillió kártyanyereség.

Gazdát cserélt automobil.

Saját tudósítónktól.

Budapest. július 23.

A kánikula nem tudja elűzni a fővárosból a nagyurainknak azt a részét, mely a sport-, kártya vagy más szenvedélyeknek hódolva, ezer gyönyörűséget talál még a ligetmenti előkertes villákban és lebocsájtott redőnyű paloták hűs termeiben. A Park-klub fényes szalonjaiban és árnyas lugasaiban estefelé előkelő hölgyek és urak egyaránt szedik a frissítőt; míg a Kossuth Lajos-utcai kaszinó kihalt termeit csak egy-egy kártyaszennvedélytől izzó társaság tartja megszállva.

Tegnap is, hogy leszalt az est, nagy

társaság vonult be egyik játékszobába és a baccarat-asztal körül telepedett meg. A játékosok között volt egy ismert nevű vállalkozó, aki egy báróságra emelt volt miniszterrel van közeli rokonságban. Az utolsó időben súlyos veszteségei voltak, de ez alkalommal, ugylátszott, kárpótolni akarta őt a szerencse istenasszonya. Nyert, egyre nyer s már egész garadába halmozódott előtte a bankjegy és arany — félmillió értékben.

Ugyanilyen arányban fogyott a pénz a többi játékosok elől s különösen sokat veszített ezuttal is az a fiatal, szőke gróf, aki a főváros társadalmi életében jó idő óta valósággal vezető szerepet vitt és mostanában hatalmas, vörös automobiljével száguldott gyakran végig a népes utakon.

A kis gróf veszített, egyre veszített, mignem az utolsó nála levő bankjegy is a vállalkozóhoz került. Epenekkor szállta meg valami biztató sejtés, de fájdalommal kellett konstatálnia, hogy tárczája kiürült.

Ebben a pillanatban fölhallatszott az utazáról a kapu előtt vesztelő automobil figyelmeztető kürtbugása. A chauffeur alighanem unalmában próbálgatta a kürtöt.

A kis gróf hirtelen határozta el magát:

— Háromezer forintban fölteszem az automobil!

— Tartom — felelt a vállalkozó — s a következő perczben már ő lett a nagy vörös töft-töft jogos tulajdonosa. A gróf vesztett.

Hajnalodott. A játék véget ért. A vállalkozó zsebre vágta közel félmillió koronára rugó nyereségét és aztán szépen együtt léptek ki a kaszinóból. A chauffeur fölkapott az automobilra, de a szőke gróf nem ült melle, hanem kissé rezignáltan szolt:

— Nem az enyém többé, majd a nagyságos urat viszi ezentul...

Es hangos töfögéssel indult el a vörös gyorsjárású jóság a külső Ferenczváros felé...

Három öngyilkosság egy nap alatt.

Tömegesen a másvilágra.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 23.

Az életunt szerencsétlenek hosszu, unalmasan hosszu és megdöbbentően gyászos sora nem akar befejeződni. Tömegesen, egymást követve mennek a másvilágra, vagy legalább megkísérik a halált a boldogtalanság elkárhozottjai és immár nyolczadik hete, hogy egy-két napot kivéve, minden huszonnégy órának meg van a maga halni vágyója.

Tegnap három eset történt. Két esetben esütörtököt monoott a bűnös kísérlet, a harmadiknál sikerült s egy viruló szép asszony borította gyászba szerető környezetjét.

Tudósítónk a három öngyilkosságról a következőkben számol be:

(Tréfából — a halálba.)

Fiatal, alig 16 esztendőes eselédleány Láda Mari az egyik öngyilkos. A Teleki-utca 5-ik számú házban szolgált Ungvári Andor gazdálkodónál, a hova H.-Böszörményben lakó szülei szegőd-

tették be. Jó dolga volt, a háziak is szerették és alig hihette volna valaki, hogy szomorú tragédia hősnője lesz a még jóformán gyerekleány.

Láda Marinak, a nővére — Rozi is itt szolgált. Káveslány volt az „Erzsébet” czimű éjjeli mulatóhelyen, a hol e hó 2-án maróluggal megmérgezte magát. Az öngyilkosságot kísérő elkeseredett leány bekerült a kórház belgyógyászati osztályára, a hol gyakori vendége volt az Ungváriéknál szolgált Mariska. Legutóbb tegnagelött látogatta meg s mikor a gyógyulófélben levő leány örömmel mondta, hogy már a napokban kikerül a kórházból, a kis látogató tréfásan fenyegetődött:

— Addig nem jössz ki, mig engem be nem hoznak!

A gyászos jóslatot senki sem vette komolyan a kis Mariskán kívül. Ő maga határozottan el volt tökélve, hogy meghal és merő tréfából, mert maga mondja — hogy semmi sem bántotta, meg is kísérlette tegnap délelőtt az öngyilkosságot.

Délelőtt a tanyán voltak a háziak, Láda Mari valahonnan marólugot kerített és egy pohárral fölhajtott a mérges folyadékából.

Sikoltozására berontottak a szomszédok és értesítették a rendőrséget. — Csakhamar megjelent Varga Emil dr. hatósági orvos is és bevittette a kis halni igyekezőt a közkórházba, a hol most élet-halál között fekszik.

H.-Böszörményben lakó szüleit, a bűnügyi osztály táviratilag tudatta, hogy Rozi lányuk után most Mariska is megkísérlette az erőszakos halált.

(Halál helyett — álom.)

A tegnap másik öngyilkosságot kísérő tévelyedettje; Szabó Máli. — A Simonyi-ut egyik uri villájában törülgette az ablakot s a sétáló közönség szinte jó ismerősként üdvözölte némán — naponta a fess. de kevésbé művelt szobaciezust.

Szabó Málinak se igen volt komoly oka a halálra, inkább pillanatnyi elkese-redés okozta a kísérletet, mely komikusán, de szerencsésen végződött.

A nemes Málinak valamelyes afférja akadt tegnap reggel a ház urnőjével s úgy vélte, hogy a XX-ik századbeli szobaleány — ha elégtételt nem kaphat, lovagias kötelessége önként rohanni a halál örvényébe. — Erzékeny szive nem tudta elviselni azt a gondolatot, — hogy elintézetlen ügye legyen vagy esetleg — Uram boesáss — a kaszinó kigolyozza és röviden gyorsan, ge határozottan halni akart.

Tudta, hogy az ebédlő egyik szekrényébeu ópium van. — Besompolygott lábujhegyen, nehogy észrevegyék s aztán bezárkózva az éléskamra befőttes üvegei közzé — beszédte az ópiumot.

Szabó Máli nem halt meg, ellenben igen mélyen elaludt s mikor ráakadtak, fölköltötték, alig akarta elhinni, hogy

nem a mennyországban, de a „spájzban“ van. Valahogy megvigasztalták és sikerült ígéretét venni, hogy a jövőben nem keresi önként a halált.

A történeti hűség kedvéért említjük meg, hogy a villa urától írásbeli nyilatkozatot kért és kapott annak bizonyítására, hogy a kora reggeli affér által becsületén ejtett csorba — az ópiumos kísérlettel ki lett köszörülve.

(Szegény vagyok, meghalok!)

A harmadik — halállal végződött öngyilkosságról *H.-Szoboszlóról* érkezett a hivatalos jelentés. Egy fiatal, mindössze 22 esztendőss asszonyka *Zöld Istvánné*, született *Szathmári Margit* mérgezte meg magát gyufaoldattal s fél napi kínos szenvedés után meghalt.

Schnek Mózes tanyáján laktak s mivel a gazda nem akarta még kimérni a szerződéses gabona-bért, nagyon elkecseregett a fiatal asszony. Fájtnak neki a szegénység és sokszor mondta a szomszéd tányásnak, hogy *szirba viszi e szegénység*.

Az ígéretet beváltotta; két csomag gyufát föloldott egy pohár vízben és felhajtotta a gyilkos mérget. Férje vette észre, hogy beteg az asszony, rögtön kocsibafogott és bevitte a kaldokló asszonyt *Szoboszlóra*. *Molnár Gyula dr.* mindent elkövetett, hogy megmentse a boldogtalant, de fáradtsága kárba vésztet, az öngyilkos asszony este 8 órakor kiszervetett.

Halálát három árván és férjén kívül, kiterjedt atyafiság gyászolja.

UJDONSAGOK.

A pumpolás világrekordja.

Végrehajtó és főhadnagy.

Hires pumpoló mesterekről beszélgetett tegnap a „Hungáriában“ egy nagyobb asztaltársaság; példaként hozva fel arra, hogy a történetben ki közelítette meg a világrekordot.

Ott beszélte valaki a következő történetét:

Volt itt *Debreczenben* évekkor ezelőtt egy főhadnagy a (a fegyvernemet már nem árulom el.) aki egyáltalán nem tudta megérteni, hogy miképpen élhet meg valaki a fizetéséből. Következésképp belemerült abba a tengerbe, amit az adóságról, neveznek el és eviczkélt is benne változó szerencsével.

A változatosság abból állt, hogy hol mélyebben bukkant alá, hol felszínre került egy kis időre, de nyugodtan megállapodni csak nem tudott. Ennek folytán végtelenül népszerű lett a „Budapesti Közlönyben“, csak hogy nem az első oldalon ahol a kinevezéseket az előléptetéseket regisztrálják, hanem hátrább valamivel, az árverések alczimnél.

Egy alkalommal, mint már annyiszor, vendéget kapott a végrehajtó személyében. A hivatalos férfi illő komolysággal köszönt:

— Van szerencsém, foglalni jöttem.

— Helyes. Foglaljon helyet.

Azzal előszedte a cigarettás dobozt, a pálinkát és maga is kényelembe helyezkedett. A végrehajtónak nem volt éppen sietős utja, szóval maradt. A pálinka pompásan ízlett neki, a cigarettát sem

érhette gáncs. A negyedik pohárnál oda-kocintotta a főhadnagy poharát a vendég poharához.

— Hunczut az ur. Szervusz. Ugy-e megengeded?

A szerény kis emberke torkát szorongatta a boldogság.

De főhadnagy ur, ez a megtiszteltetés! En egyszerű kereke vagyok az államgépezetnek.

— Sohse bolondozz pajtás. Szólits csak a keresztnevemen. Szervusz még egyszer.

A végrehajtó úgy érezte, hogy tartozik egy némely dolgok kijelentésével.

— Kedves főhadnagy ur, szeretve tisztelt barátom, hidd el, hogy keserves szolgálat ez a miénk. A népszerűtlenség átka környékez mindenütt, reánk haragszanak a közegre, holott az állam a bünnös. En jól ismerem a ti helyzeteteket. Mézes életmódot kell kifejtetenetek, de arra nem gondol senki, hogy miből telik mindez.

A nyolezadik pohár szilvóriumnál tartottak a katonai érzékenyedetten ölelte át a végrehajtót.

— Te jó fiu vagy, igazán boldoggá tettél a barátságoddal. Ezt a barátságot pedig el fogom vinni huszonnégy órán belül a másvilágra. (A szemében elmozdult egy könnyet.)

— Főhadnagy ur, kedves új barátom, ne bolondozz, riadt fel az állami gép kereke.

— Egy szóig igaz, amit mondok. Ez a pohár ital a hatyudalom. Szervusz.

A végrehajtó nem tudott hova lenni a remegéstől.

— Aztán miért?

— Eh, — legyintett emez a kezével, — minek keserítsem el a te ártatlan lelkedet ilyen szomorú történettel? Ugy kívánja a katonai becsület, azért már sokan haltak meg.

— És nem lehetne segíteni az állapotot? — kérdezte a végrehajtó remegő hangon.

Bánatos, levert volt a válasz.

— A remény eshetősége is bezárult mögöttem. Annyi pénz talán nincs is a világon. Husz forint...

És leborult a két karjára.

Az állami gépkerek szíve majd megszakadt.

— Főhadnagy ur, kedves barátom. én jószívvel vagyok irántad... nem nézhetem a pusztulásodat... ha megengednéd...

Tompa hang felelte:

— Hagyj elveszni, jobb így...

A következő percében azonban már begyűrte zubbonya zsebébe a két tizest. Csak a legújabb öntésnél mondta:

— Azt hiszem, fölösleges mondanom, hogy csupán holnaputánig van rá szükségem.

... A napok azóta hónapokká, esztendőkké nőttek, immár egy évtized lett belőlük.

Elmaradt vendégszereplések.

A „Löbl és Grünbaum“ czég botránya.

Debreczen színháza sötét és csöndes maradt az este. A nagy dobbal plakatirozott és hirdetett *vigszínházi* vendégszereplések nem tartattak meg, a „Löbl és Grünbaum“ czég egyszerűen elmaradt, semmibe sem véve azt a *debreczeni* közönséget, a melylyel már két héttel ezelőtt megváltatta a 25 százalékkal drágított jegyeket.

Elmaradt a „Nióbe“, el „A dada“ a vigszínháziak egyszerűen nem jöttek. *Löbl és Grünbaumék* a művészársulat vállalkozói és vezetői jobb gseftre akadtak volahol és 14 napi bolondítás, halasztás és nagyképüsködés után egyszerűen felültették *Debreczen* színházjáró közönségét, a mely nem a *Löbl és Grünbaum* firma kedvéért, de a *Vigszínház* kiváló művészei iránti érdeklődés és nagy-rabecsülés megnyilatkozásaképp ezuttal is jó előre előjegyeztette a nézőtér minden jobb helyét.

Ezt az eljárást menteni lehetetlen és *Debreczen* közönségén a sor, hogy a jövőben résen legyen és ajtót mutasson *Löbl és Grünbauméknak*.

A nap-nap utáni újabb és újabb halasztgatások után, akkor — a mikor a művészagens firma jól tudta, — hogy majdnem minden hely elkelt, a megbízott *László Albert* és társa könyvkereskedők, jegyváltó irodája többszöri távirattára és express levelére a fulüket sem mozgatták a csak nemrég engedélyért és pártfogásért kunyoráló *Löbl és Grünbaumék*. A közönség a falragaszok és lapok utján úgy értesült, hogy tegnap és ma megtartatnak az előadások és készült is az estre. A *László-czég* viszont az utolsó gyorsvonatig kénytelen volt várni a vigszínháziakra s így az előadás elmaradását tudató falragaszok csak fél órával jelentek meg a rendes színházi idő előtt. Természetes, hogy már értelmé nem volt a hirdetésnek s a színházba siető közönség csak a kapunál tudta meg, — hogy becsapták *Löbl* urék.

A megváltott jegyekért a nagy közönség ma délelőtt visszakapja a pénzt a *László Albert* és társa czégnél, mert bár a falragaszok csak bizonytalan időre hirdetik — elhalasztottnak a vendégszerepléseket, határozottan kívánatosnak tartjuk, hogy az előadások végleg elmaradjanak. *Debreczen* társadalma nem hajlandó a művészettel spekuláló fővárosi ágensek füttyszava szerint táncolni s így *Löbl és Grünbaum* urék újabb vállalkozásából nem kérünk.

De okuljanak a *Vigszínház* művészei is, mert talán mégsem járja, hogy *Hegedüs, Góth, Varsányi, Nikó, Szerény, Vendrey* a magyar színészet mennyi érdemes kiválósága *Grünbaumék* czégére alatt járja a művészet kálváriáját. Mert ha *Szeged* és *Nagyvárad* „Az őrnagy ur“ kaviarizú elmésségeért csukták be előttük az ajtót, könnyen megeshetik, hogy *Debreczen* város tanácsa és rendőrsége a szavahihetőség vesztett üzleti czég miatt tagadja meg az újabb halasztást.

* **Főispánunk nyaralása.** *Puky Gyula, Hajdumegye* és *Debreczen* sz. kir. város főispánja nyolez heti üdülésre a stájerországi *Tobelbadba* utazott, a honnan csak jövő hó elején tér vissza székelyére, hogy a számonkérőszék ülését, to-

vább a városi közigazgatási bizottsági ülést és a közgyűlést vezethesse. A hivatali ügyeket Ráso István, a főispán buzgó titkára rendezi s ugyancsak ő továbbítja az aktákat a pihenésében is dolgozó, tevékeny főispánnak.

* **Személyi hír.** Lukács Ödön Nagyvárad fiatal adóügyi tanácsnoka városunkban időzik. A szomszéd város jeles fia fivére Lukács főhadnagy és Ráso István főispáni titkár látogatására érkezett hozzánk.

* **A jog- és pénzügyi-bizottság ülése.** Debreczen város jog- és pénzügyi-bizottsága ma délután négy órakor ülést tart a városháza nagy tanácstermében Vecsey Imre tanácsnok, tb. főjegyző elnöklése alatt. A gyűlésen sok érdekes tárgy kerül megvitatás alá.

* **Önkéntesiskola Debreczenben.** Régen vajudó ügyben döntött a belügyminiszter. Az önkéntesiskola építése dolgában hozott tanácsi végzést Kovács József és társai bizottsági tagok megfélembeték. Tegnap érkezett le a tanácshoz a miniszter leirata, melyben a tanácsi határozatot jóváhagyja. E szerint semmi sem áll útjában immár az óhajtott iskola felállításának. — A tanács értesítette is már a miniszteri döntésről a hadtestparancsnokságot.

* **A pénzügyigazgató szabadságon.** — Fauszt Elek, a debreczeni pénzügyigazgatóság kiváló főnöke, augusztus 2-ikán kezdi meg négy heti szabadságát. — A pénzügyigazgató családjával együtt Felsőbányára megy s ott tölti el szabadságát.

* **Országjáró gimnázisták.** Az utóbbi időben valóságos mániává lett a tanulók szüneti kirándulása. A nagyobb és kisebb iskolák tanulói nyakukba veszik az ország egyes vidékeit és rendszeresen krajczár nélkül indulnak utnak, csak úgy gyalogszerben. A régi pregrinus világ látszik visszatérni s most tűnik ki, hogy az eltörölt suplikáczióknak meg volt a gyakorlati haszna. Dicsérjük az ilyen utrakelést. A fiatal lélek lát és értékes tapasztalatot gyűjt. Tegnap a beregszászi főgimnázium két növendéke, Szentessy Lajos és Kiss Mózes érkeztek Debreczenbe. Bejárták már a magas Tátra vidékét s most Debreczenben pihennek néhány napig, miközben városunk nevezetességeit is megtekintik.

* **Kamarai titkárok Hajdu-Nánáson.** Szávay Gyula kamarai titkár tegnap Grünwald József másodtitkár kíséretében meglátogatta a hajdu-nánási szalmakalapgyárat, mely e nembben egyetlen a nagy magyar sikságon. Tüzetesen megtekintették a sok tekintetben praktikus gyárat s tapasztalataikról jelentést tettek a kamarának.

* **Samassa érsek aranymiséje.** Samassa József dr. egri érsek tegnap reggel a Nagy Lajos király által alapított magyar kápolnában mutatta be Aachenben aranymiséjét Párvy és Szmrecsányi kanonokok segédletével. A misénél a jubiláló főpap azt a kelyhet használta, a melyet Nagy Lajos király adományozott e kápolnának; az oltár is magyar vonatkozású szent képekkel és jelvényekkel volt feldiszitve, a melyek ugyancsak Nagy Lajos király adományai. A hazafias érsek, kitérve az ünnepeltetés elől, bár távol a hazától, mégis ez ősi magyar emlékektől megszentelt, szinte magyar földön adott halálát az Urnak s fohászott a nagy

király korabeli régi dicsőség visszatéréseért. Samassa érsek a mise után kísérőit latin és magyar imával megáldotta. A kanonokok végül a kápolna kinestárába helyezték azt az emlékérmét, amelyet az egri főkaplán ez alkalomra veregett.

* **Adólajstrom közszemlén.** Az I, II és III-ik kerületi és a minőségi f. évi III. oszt. kereseti adó-lajstrom a városi adóügyosztály kivetői helyiségében 1902 július 23—31-ig 8 napi közszemlére lesz kitéve. Miről az adófizető közönség azzal értesítetik, hogy a kifogásolt tételek elleni észrevételek az augusztus 4-én d. e. 9 órakor kezdődő tárgyalás megkezdéseig a kir. Pénzügyigazgatóságnál írásban és a tárgyalás megkezdése után az adó kivető-bizottságnál szóval megtehetők.

* **Napszámosok és a betegsegélyzők.** A kassai kereskedelmi és iparkamara a következő értesítést küldött a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához: „Kereskedelmi miniszter ur ő nagyméltósága f. évi július 10-én kelt, Igló város tanácsához intézett 31,273. számú rendeletében kijelentette, hogy nem helyeselheti azt a felfogást, mely szerint az építőiparosok, a mennyiben a napszámosokat is beleértve 20 munkásnál többet alkalmaznak, alkalmazottaikat a kerületi pénztárnál tartoznak bejelenteni: mert az építőiparosok mint képesítéshez kötött iparágval foglalkozók, az alkalmazottak számára való tekintet nélkül gyárosoknak nem minősíthetők, s így az ipartestületnek kötelezett tagjai, miért is alkalmazottaik az ipartestületi pénztárnál jelentendők be. Miről a tekintetes testvérkamarát szíves tudomásvétel végett értesítjük.“

* **A kakuk.** Serenissimus az erdőben sétál a hadsegédével.

Hirtelen megszólal egy kakuk. A fenség csodálkozva figyel.

— Kakuk, fenséges ur, mondja Kindermann szolgálat készen.

— Ah ugy, nagyszerű. Nem veszi észre, hogy éppen úgy tesz, mint egy svareczvaldi óra?

* **A honvédelegénység fegyvergyakorlatait megrövidítették.** Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter egy helyi könyvomas jelentése szerint üdvös rendeletet adott ki a minap. Elrendelte, hogy a honvédség ezidei, augusztusi fegyvergyakorlata 35 nap helyett csak 21 napig tartson. Erre a rendeletre a nagy hőség kívül főleg az birta a honvédelmi minisztert, hogy 35 nap alatt a bevonult iparossegédek és mezőgazdasági munkások nagyrészt elveszítik állásukat, ellenben három hétig a munkaadók fentartják a helyüket.

* **Félholtra késelt jóbarát.** Hosszabb ezikkben számoltunk be arról a vérengzésről, mely tegnapelőtt az újvárosi uton lévő „látóképi“ esárdában folyt le és melynek Kovács Imre lett az áldozata. Borozgatás közben különbözőt össze Szatmári Józseffel, aki azután egy késel kilenc sebet ejtett Kovácsra. A vérengző ember áldozatát a debreczeni kórházban ápolják. Kovács még mindig nincs túl a veszélyen, sőt súlyos sérüléseivel eszméletlenül fekszik. Ha meg is mentik az életnek, legalább 3—4 hónapot vesz igénybe, míg ismét teljesen gyógyul sebeiből.

* **Hűtlen megbízott.** Özvegy Berecz Józsefné, b-ujvárosi lakosnő családjával

együtt eltávozott lakásáról s távolléte idejére Tar Mihálynét bizta meg a felügyelettel. Tar Mihályné a megbízásnak úgy tett eleget, hogy álkulescsal kinyitotta a szobaajtót s hét darab 50 koronást, három darab 20 koronást magához vett a feltört szekrényből. Bereczné jelentésére a csendőrség kutatást tartott Tarnénál, ki tagadta a lopást. Pénzt nem is találtak nála, de lettek egy tábori kulacsot, két katona bluzt és több inget, melyeket — állítólag — a 39. gyalogezrednél szolgáló fia, Tar István szakaszvezető küldött haza. A csendőrök elkozták az ezred tulajdonát képező tárgyakat s jelentést tettek róla az ezredparancsnoksághoz.

* **Fogad be a tótot!** . . . Bizonyára a Balmaz-ujvároson lakó Holczér József is tudja a közmondást. De hát megesezt a szive a szállásért esedező drótostóton. Befogadta egy éjleire s még el is látta magyaros szivességgel egy kis jó vacsorával. A rosszmájú drótos azzal hálálta meg a nagy szivességet, hogy éjnek idején feltörte Holczér ládáját s abból több értékes tárgyat ellopott. Mikor a jószívű gazda felébredt, a tolvaj drótos már a harmadik faluban kiabálta szokásos mondkáját. A csendőrség nyomozza a kérgesszívű tót atyafit, hogy helyre drótoztassa vele a tót becsületen ejtett csorbát.

* **Végzetes lórngás.** Egy konfidens arczátlankodó légy sulyos bajba hozta Nagy Ferencz tanyást, a ki Kocsányi József kaszálóján foglalatoskodott. Epen a lovak befogásával bajlódott, — mikor egyik lovat megesepte az említett légy. A szegény ló a fájdalomtól kirugott s oly szerencsétlenül, hogy Nagy Ferenczet rugta hasba. A szerencsétlenül járt ember eszméletlenül terült el a földön. Súlyos sérülésével beszállították a kórházba. A szemtelen légy csipése aligha életébe nem kerül.

* **Betörő cigányok.** Egyek község határában az egri káptalan tulajdonát képező tanyán lakik Csák Gyula bérlő. Az új bérlőt a napokban az éj védő szárnyai alatt kellemetlen vendégek látogatták meg. Kóbor cigányok törtek be istállójába, honnan több értékes lószerszámot elvittek. A károsult jelentésére a csendőrség erélyesen nyomozza a betörő cigányokat.

* **A nyilttér virágai.** A kisebb vidéki lakokban nincs holt időny. A savanyu uborkás időny legbűvösebb virágai közé tartozik a következő erélyes nyilatkozat, melyet mintául kellene elfogadni a magyar előkelőségek társaskörének is. Itt következik:

Ez uton van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Halasi István ur (helybeli hentes) VII. gimnáziumba járó Sándor nevű fiát, az általa ellenem tett sértésért, társaságomban ogyszer és mindenkorra meg nem jelenthetők nyilvántom.

Kocskeméten, 1902. július hó 19.

Cseh Mihály,
kereskedősegéd.

* **Szerencsétlenül járt géplakatos.** A minap hírt adtunk arról a borzalmas szerencsétlenségről, mely Schreier Emil vaggongyári géplakatos segédet érte. A vaggongyár egyik épületének tetőzetén kéményseprő megállót akart csinálni. — mikor munkaközben megcsuszott és le-

zuhant a köves korondra. A szerencsétlen fiatal embert a kórházba szállították. Mint értesülünk — még mindig éllehalál között lebeg Schreier Emil, de az orvosok remélik, hogy életben tarthatják a szerencsétlen fiatal embert.

x **Egy pianó** kölesönbe vétetik vagy egy zongora, bővebb felvilágosítást ad a „Szabadság” szerkesztősege.

* **Az anyakönyvi hivatalból.** A helybeli anyakönyvi hivatalnál tegnap a következő házassági bejelentés történt: K. Sós Gábor ev. ref. napszám — Zagyva Zsuzsi ev. ref. hajadonnal. Hájesz Gusztáv ág. ev. gubásmester — Gyulai Terézia ev. ref. hajadonnal. Cziczó János ev. ref. cipész — Fóna Juliánna ev. ref. hajadonnal kötött házassági frigyét. — A tegnapi napon következő halálozásokat jelentettek be: Boda Eszter ref. két éves. Verdó Juliánna ref. egy hónapos. Magyar Imre ref. három hónapos. Stenberg Irén izr. tizenegy hónapos.

* **Angelotti mulató.** Az Otthon-kerti „Angelotti mulató” kitűnő erővel gyarapodott. *Göndör* Aurél, a legjobb Kátsa cigány tegnapelőtt mutatkozott be a mulató közönségnek, mely szokatlan lelkesedéssel, valósággal ünnepelte a pompás művészt. *Angelotti* jól szervezett társulatát ismételten ajánljuk a nagy közönség szíves pártfogásába.

x **Szép, tiszta, üde arczbőr** a legkönnyebben és legbiztosabban a Földes-féle Margit-Crém használata által érhető el. A közkedvelt és világhírű Földes-féle törvényesen védett arczenőcs semmi ártalmas anyagot nem tartalmaz szeplőt, májfoltot, pattanást és az arcz minden nemű tisztálталanságot pár nap alatt eltávolítja, a ránczokat, redőket kisimitja és az arcznak finom, fiatal, rózsás színt ad. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Szappan 70 fillér (3-féle színben 1-20 korona. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerárban.

MULATSÁG.

A „Polgári Kör” mulatsága. Megemlítettük már, hogy a *Polgári Kör* aug. 2-án tartja nyári mulatságát. A mulatság iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A meghívók már szétküldtek. A kik véletlenül meghívót nem kaptak volna, szíveskedjenek akár személyesen, akár megbízott útján vagy levelező-lapon a kör helyiségében jelentkezni.

Kerékpárosok népnepélye. A debreczeni „Polgári Kerékpáros-Egylet” aug. hó 3-án, vasárnap, a Margit-fürdő pályáján népnepélyt rendez, melynek kezdete félöt órakor lesz. Belepő-díj felnőtteknek 50 fillér, gyermekeknek 20 fillér. — A népnepély után villanyvilágítás mellett táncvigalom következik.

SZINHAZ és MŰVÉSZET.

— **(Elmaradt előadások.)** Mint lapunk más helyén külön cikkben jelezzük, a *Vigszínház* művészei nem jöttek *Debreczenbe*. Ezuton tudatja a *László Albert* és társa czég a nagy közönséggel, hogy az előre váltott jegyekért a pénzt ma reggeltől kezdve visszafizeti. A „Niobe” és „A dada” előadása teljesen elmarad, mivel — ígéretük megbízható nem lé-

vén, a városi tanács aligha ad újabb engedélyt a művészi körut vállalkozóinak.

TÁVIRATOK.

Frigyes főherczeg balesete.

Trencsén, július 23. *(Saját tudósítónktól.)* *Frigyes* főherczeg *Trencsénből* való elutazásakor történt, hogy mikor elhelyezkedett szalonkocsijában, a szalonkocsi kerekei elé fektetett fahasábokat elfelejtették kivenni; a gyorsvonathoz kapcsoláskor a szalonkocsi kerekei a fahasábot átugrották. A kocsi majdnem fölborult, de visszazökkent. Ijedtségén kívül egyéb baj nincs.

A szalkai választás.

Ipolyság, július 23. *(Saját tudósítónktól.)* A szalkai választás napja folyó hó 28-ára tüzetett ki. Erős harcra van kilátás *Konkoly—Thege* és *Jakabffy István* kormánypárti képviselőjelöltek között. *Konkoly—Thege* a megye jelöltje, *Jakabfyt* pedig a kerületi néppárt támogatja.

Lukács miniszter nyaralása.

Gastein, július 23. *Lukács* László pénzügyminiszter kurájának befejeztével rövid időre *Ausseeba* megy, a hol családja időzik. — A pénzügyminiszter valószínűleg aug. első felében érkezik Budapestre. Megérkezése után a pénzügyminiszteriumban tanácskozások lesznek a költségvetés megállapításáról és a tisztviselők fizetésének rendezésére szükséges költségek fedezésére.

Vasuti pályatest pusztulása.

Déva, július 23. *(Saját tudósítónktól.)* *Szászváros* és *Piski* közt a pályáör észrevette, hogy a vízár a töltést 10 méternyire elmosta. A sinek szabadon lógnak. A vészjellel megállította a vonatot s így borzasztó katasztrófát háritott el.

A Primus hajó elsüljedése.

Hamburg, július 23. A *Primus* hajóroncsait nem sikerült felszínre hozni. Az *Altona* és *Blankeusel* mellett minduntalan holttestek usznak a part felé. A halottak eddigi száma 104, de úgy látszik még többen veszték el.

Az Orleansok üldözése.

Bécs, július 23. *(Saját tudósítónktól.)* A *Fremdenblatt*nak jelenti párisi tudósítója, hogy *Fülöp* orleansi herczeg neje, *Mária Dorottya* főherczegnő, *József* főherczeg leánya néhány napig Párisban időzik. Értesülés szerint a francia kormány a főherczegnőt politikai okból kiakarja tiltani az országból.

Elfogott rablók.

Sátoralja-Ujhely, július 23. *(Saját tudósítónktól.)* Az öt *bakta-harkányi* kasszarablók közül, kik a pénzzel megszöktek, négyet a szerezési esendőség fogott el, az ötödiket pedig, a ki a esendőrökre lőtt, *Miskolcz* környékén kerítették kézre. Amazokat ma hozták ide, ezt pedig holnap ezéllítják be a sátoralja-ujhelyi törvényszék fogházába.

A katonai büntető perrendtartás.

Bécs, július 23. *(Saját tudósítónktól.)* A *Fremdenblatt* jelentése szerint a hadügyminiszterium által a két honvédelmi miniszterrel egyetértőleg kidolgozott katonai büntető perrendtartás a vádeljárás, a közvetlenség, szóbeliség, szabad bizonyítás, az ítélet ellen való jogorvoslatok megengedése, a harmadik személyek által való védelem és a nyilvánosság elismerése elvén alapszik.

Megszökött pénztárnok.

Berlin, július 23. *Wagner* Frigyes volt rendőr, a ki egy idevaló tengeri kereskedő-czégnél volt alkalmazva, azt a megbízást kapta a czég főpénztáráról, hogy 200,000 márka értékű értékpapirokat váltson be itteni bankoknál. *Wagner* 54,000 márkát beszédett és azután megszökött. A be nem váltott értékpapirokat visszaküldte a czégnek.

A pénzügyi szakgyűlések.

Bécs, július 23. *(Saját tudósítónktól.)* A két pénzügyminiszterium között függőben lévő kérdések szakelőadói holnap kezdik meg tanácskozásaikat. Ezekben a tanácskozásokban magyar részről *Toepke* államtitkár és *Popovics* miniszteri tanácsos, osztrák részéről *Mayr* osztálytanácsos és *Reisch* osztálytanácsos vesznek részt. A tárgyalások, a melyeknek alapjául a két pénzügyminiszterium között már régebbi idő óta folytatott iratváltás szolgál, különösen a bizományi raktárak megadóztatására a szállítási adó megszüntetésére és a magyar állampapiroknak az osztrák járadék alól való mentességére vonatkoznak.

TORVÉNYKEZÉS.

§ **Tolvaj házaspár.** A sámsoni földéken, *Süvöltős* Jánosné tanyáján szolgált *Szlávik* János az ő élete párjával, *Pataký* Borbálával, akivel azonban elfeledett megesküdni *Szlávik* János. Egy szép napon, a múlt év őszén, gondoltak egy nagyot és ott hagyták *Süvöltős* né tanyáját, de nem csak úgy pusztá kézzel, hanem magukkal vittek néhány darab ágyneműt, meg mi egymást, hogy legyen mire hajtaniok árva fejüket. Nem lévén azonban hova huzódni, *Magyar*

István gazda tanyájára mentek és ott úgy adták elő a dolgot, hogy Suvöltősné elűzte őket és most hajléktalanok, tehát kérték Magyarit, hogy könyörülne meg rajtuk és adna nekik szállást. A jólelkű gazda megkönyörült a szegény hajléktalanokon és oda fogadta őket. Másnap derült ki aztán az eset, hogy amit magukkal hoztak, az lopott holmi és hogy Suvöltősnétől a maguk jószántából szöktek meg. A debreczeni kir. törvényszék tegnap tárgyalta a jeles házaspár ügyét. Kiderült az eljárás folyamán, hogy az asszonynak volt része a dologban, a férj uram pedig csak mint kullancs járt a nyomában. A törvényszék Pataky Borbálát ennél fogva 3 napi elzárásra ítélte, Szlávik Jánost pedig felmentette a vádalól.

REGÉNYCSARNOK.

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Irta: Jablonczay Kálmán.

VII.

Lóna.

(Folytatás)

41.

Azok a meglepetések halált megvető harcok melyekkel a burok seregeinket untalan háborgatták a futáshoz gyaloglás és lovagláshoz, nem szokott angol katonákat egészen elkeserítették.

Az angol hadsereg a tengeren Collassalis hadi hajójának fedélzetén a világ legnagyobb hőse. De ha ki üzik a száraz földre hol még járás is nehezebb esik nekik azt sem tudják első pillanatban mit csináljanak. Meghaljanak-e? azonnal vagy a ravasz ellenséget üldözzék.

Az angol olyan szokatlan a száraz földön, mint egy közép Európai a tengeren. Nem ösmeri ki magát, és összes eddig elsajátított stratégiai tudománya kárba vész.

Csudálatos szeszélye a sorsnak, hogy ez a két nemzet, melynek egyike hűbéresse a másiknak tudva a másik nagy

világmozgató erejét mégis elfogadta a provokációt a megsemmisítő harcra.

A kis hűbéres tudta jó előre, hogy azon a terepen, melyeket ők hódítottak el az örök setéségtől a nagy nemzet egyetlen harciosa sem tud biztos talajon megállani mert a hegyes sziklák beretva élő mirigyei kiszagadják a hajó fedélzetéhez szokott eszima talpakat.

Azt is tudták, bármint lovasítsák is meg gyalogságaikat, hogy az üzés sikerültebb legyen nem fog eredményre vezetni, mert az öt kontinens minden vidékéről és hozzá üzérkedési szempontból összeszedett egy cseppet sem harcászathoz való lovak nem tudnak az ő szikláinak moha növényével megélni.

Mi angolok folytatá Lóna olyan biztosra vettük mint a nap ragyogását, hogy három hónap alatt megfékezhetjük ezt a kis zendülő nemzetet.

De, hogy mennyire csalódtunk mutatja vezető tábornokunk legszerényebb statisztikájára, hogy két és fél év alatt. Angol országnak nyolcvanötezer emberrel kevesebb katonája van.

A buroknak nem hadvezérjeik hanem félisteneik vannak. Ezeknek harc metodusuk merész mint a vajudó oroszlan és kitanulhatatlan mint Zulu Kaffereké.

(Folyt. köv.)

Amputáltak!

Múlábakat, műkezeket továbbá, ferdénövésűek részére műtűzőket, combizületi lob- és benulás gyógykezeléséhez szükséges „Hessing“-féle készülékeket stb. jótállás mellett, a legolcsóbban készít

KELETI J orthopaediai műintézet
Bpst, IV. Korona
herceg-utca 17.

Dusan felszerelt raktár mindennemű betegtoló-kocsik és székekből!

Képes árjegyzék ingyen.

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület,
szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszítések, érmek és ki-tüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerék-párosok, evezősök, vitorlások, athleták, lövészek, tornászok, dalárok, vadászok, veteránok, tüzoltók stb. számára.

**Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé.
Elsőrendű ajánlatok.**

BORSZÉK.

BORSZÉK gyógyfürdőbe — utazásra évek óta kiismert legjobb és legkényelmesebben berendezett 4 ülésű „Landauer kocsik“ fogatokat mérsékelt árban megrendelhetni elindulás előtt 3—4 nappal előre Miklós Görög fogatok tulajdonosnál Szász-Régenben.

Közlekedés: Julius 1-től kezdve, naponta 2 kocsik indul: Szász-Régenből reggeli 7 óras vonattal Rotosnyán megebédelve, Ó-Topliczán lóváltással este 7 órakor Borszékbe érkeznek.

Sürgönczim: GÖRÖG Landauer Szász-Régen.

7749

1902

Árlejtési hirdetmény.

Az Eötvös utca két fű iskola közös határvonalában egy kettős szivattyúval ellátandó jó ivó vizű kut furása elrendeltetvén, ezen munkálat kivitelének biztosítása céljából zárt ajánlat útján verseny tárgyalás hirdettetik.

A verseny tárgyaláson minden képvisítéssel bíró debreczeni iparos részt vehet.

Minden ajánlattevő köteles ajánlati összegének 5 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes érték papírban **1. évi aug. hó 8-án. d. u. 5 óráig** a városi házipénztárnál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

Az ajánlatban számmal és betűvel határozottan kiandó, hogy menyiért hajlandó vállalkozó a kut furását teljesen felszerelve elkészíteni, továbbá határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket és helyi viszonyokat ismeri, a feltételeket magára nézve kötelezőnek elfogadja.

Ajánlatteendő 50 m. mélységig érő kutfuróra folyóméterenként vagy általánosságban, a régi kut szivattyúnak átalakítására kettős huzásra általánosságban 50 m. alóli furásra folyóméterenként.

A kellően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok **1. évi aug. 9-én d. e. 10 óráig** a polgármesteri hivatalhoz adandók be, mely ajánlatok ugyanazon nap délelőtt 11 órakor a városháza nagytanácsstermben bontatnak fel.

Elkészve beadott, kellően fel nem szerelt avagy készségeit támasztó kifejezéseket tartalmazó távirati vagy utó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok között szabadon választhasson, — vagy azok mellőzésével a munkálat biztosítására más uton intézkedhessék.

Minden ajánlatot tevő ajánlatának felbontástól számítandó 60 napig kötelezettségben marad. A vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debreczen, 1902. július 17.

A városi tanács.

Gyermekeknek és felnőtteknek . . . .
a hasmenést gyorsan és biztosan megszünteti a

SZTRAKA-féle tannin-eszkoládé.

Egy drb. 40 fill.
Kapható minden gyógyszerárban.

Kiadó lakás.

Bethlen utca 12 sz.
alatti háznál egy . . .
négy szobás
utcai és egy . . . . .
két szobás
udvari lakás mellék helyiségeivel kiadó.

Hirdetések (a „Szabadság“ politikai napilap számára)

jutányos áron felvétetnek.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.

Egyéves önkéntesek részére a legelőbbben készült azgyenruha felszerelést.
Egyéves önkéntesek részére készült a legelegánsabb egyenruhát.
Egyéves önkéntesek részére küld díjtalanul árjegyzéket.
Egyéves önkéntesek részére sorozási és áthelyezési kérvénymintákat díjtalanul ad.
Egyéves önkéntesek részére minden katonai ügyben ad díjtalanul felvilágosítást.
Egyéves önkéntesek részére újabb kiadott Egyenruházati Közlemények című könyvét díjtalanul küldi.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.

Denaturált szesz . . .
legerősebb 1 liter
üvegnélkül 20 kr.
kapható:
Gzegledi és Polgárnál.

341/1902 sz.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának az alábbi határidő lejártá után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésén, 2 irnoki állás fog választás útján betöltetni, mely állások egyenként 1300 korona fizetésből és 200 korona lakáspénzből álló javadalmazással vannak egybekötve.

Azok, kik ezekre az állásokra pályázni kívánnak s a törvényes minősítést kimutatni képesek, felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez **f. évi szeptember hó 6-ik napjának d. n. 5 órájáig** annyival inkább nyujtsák be, mert később érkező pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állások az 1873 évi II. t. cz 4 §. b. pontja értelmében, első sorban igazolványos altisztek számára vannak fenntartva.

Debreczen, 1902. július hó 3.

PUKY GYULA
főispán.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész-féle balzsam

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve.

A palaczk felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül.

Ezen balzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ és pedig: 1. még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél, enyhíti a hurutot, csillapítja a kihányást, eltávolítja a fájó köhögést és idült fájdalmakat is gyógyít. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és Minden nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen eltávolít minden lázt. 4. Meglepően gyógyítja a gyomorgörsöket, kólikát és szaggatásokat. 5. A könnyű székelést elősegíti és a vért valamint a vesét tisztítja eltávolítja a lépkört, a buskmorságot, elősegíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál megszünteti a szájbüzt, minden fog- és szájbetegségeknek, eltávolítja a felbőfögést. 7. Kitűnően használ külsőleg, mint csodagyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott tagokra, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fülbajt stb.

Figyeljünk mindig pontosan a fenti zöld angyal védjegyre!

Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha közvetlenül a gyárból rendelünk eredeti karton csomagokban. — Az osztrák-magyar birodalom bármely postaállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona. Bosznia vagy Herzegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy részletfizetés mellett eszközölhetnek.

Miért szenved Ön! mikor a biztos gyógyulásra bármiféle és bármi régi sebeknél biztos kiláása van és a csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtéteket sőt egyes tagok levágását is kikerülhet.

Thierry A. gyógyszerész szazlevelű rózsabalzsamával egyedül valódi —

mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak egyhítésében utóérhetetlen. A valódi szazlevelű rózsabalzsam használható:

A gyermekágyasnő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz mindennemű sérelmek láb- vagy csontsebesülések, sebek, genyedség, dagadt lábak sőt csontszu ellen; ütes-, szurás-ló-, vágásés zuzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m. üveg-, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés, pokolvar, ujjaképződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag- és feldörzsölt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszasan fekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vértorlás, fülzugás és a gyermekeknek előforduló kisebesedések ellen stb.; a szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközölhetik. 2 tégely, csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 kor. és 50 fill.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre. Figyelmeztetlek mindenkit a hatástalan hamisítványok megvételétől s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és czégnék „Thierry A. őrangyal-gyógyszertára Pregradában” becégezve kell lenni. E két gyógyító erejére nézve felülmulhatatlan szer sohase romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg, se a meleg, azért bármely időszakban használhatók. Csaknem mindig biztos sikerrel járnak, különösen míg az orvos megérkezik, természetesen soha se szabad másféle hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és értéktelen pótszerekhez nyulni, melyekért csak haszontalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradjunk meg mindig e régi, kipróbált, olesó megbízható s amellet teljesen ártalmatlan, világhírű szer mellett, melyeket minden családnál előforduló esetőségekre mindig készletben kellene tartani. A hol a valódiság minden felsorolt jeleivel ellátva nem volna kapható, egyszerűen rendeljük közvetlenül az alábbi czim alatt:

Thierry Adolf LIMITED őrangyal-gyógyszertárától, Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Központi raktár:

Budapest Török J.; Zágrábban Mittelbach S.; és Bécsben Brady C. gyógyszerárban.

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.